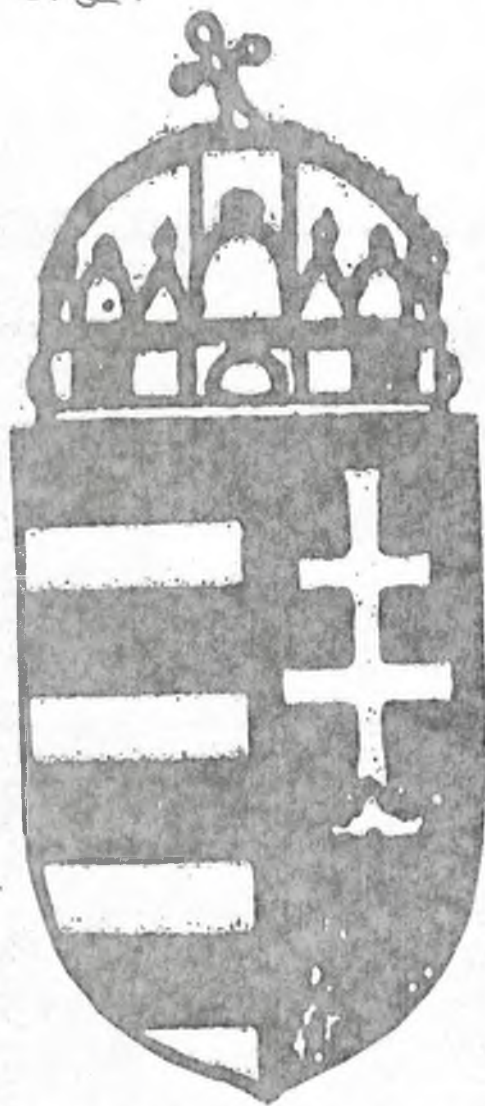

Mésvilág

A SÁROSPATAKI NÉPFŐISKOLA
TÁJÉKOZTATÓJA 1989. JANUÁR 26.
3. ÉVFOLYAM 3. SZ.

Armand Robin:

S z á z a d o k v í v m á n y a i

A Fény nevében
halványul a Hit.
És kihúnynak a fények.

A Művészet nevében
számúzik a Fennséget.
S rangját veszti a művészet.

Az Ész nevében
lefojtják a Lelket.
És csődöt mond az értelem.

A Kommentárok nevében
félreteszik az Írást.
S csak a kommentárokat
kommentálják.

A Jog nevében
gyanús lett az Irgalom.
És a jog összeomlik.

A Géniusz nevében
lefosolyogjuk a Szentséget.
S már nem születnek
géniusok.

A Testvériség nevében
apad a Szeretet
S széthull a testvériség.

A Költészet nevében
kigúnyolják a Prófeciát.
De a költőkre sem figyelnek.

A Kritikai Szellem
kiszorítja az Igazság
szellemét.
És kicsorbul a kritikai szellem.

A Felvilágosodás nevében
szégyellik szívük Tüzét.
És elsötétül a világ.

A Szavak jelentését kutatva
elfelejtjük az Ige jelentését.
S mit sem mondanak a szavaink.

Pusztul, pusztul az ember.
Elkopik ez a név, "Ember".
Nevünk sem lesz többé.

Hát idejutottunk.

Armand ROBIN (1910-1962) franciául író breton költő. Több mint harminc nyelvből fordított verseket, magyarból is. Két-nyelvű Ady-válogatása 1946-ban jelent meg. Ezt a versét a Znak egyik 1979.évi számából, lengyelből fordították. A Gallimard Kiadó által publikált poszthumusz Robin-ktetben ez a vers nem szerepel.

LEVÉL OTTÓNAK!

Ottó,

lehet, hogy nem értünk a csillagászathoz, a természettudományokhoz, de a te egyéniséged, közvetlenséged elérte azt, amit egy előadó maximálisan célul tűzhet ki: minden érdeklődést keltsen saját tudományterülete iránt. Mindenki megfogalmazódott a gondolat, hogy jó lenne még veled találkozni.

Egy "kemény" nap után nem biztos, hogy mindenki örömmel ült be a klubba, de a délután bebizonyította azt, hogy az eddigi tájékozatlanságunk arra fog inspirálni minket, hogy a tudományterületteddel jobban megismerjük.

Csillagok. Elet. Univerzum. Az eddig ismeretlen fogalmak (vagy másként értelmezett fogalmak) valahol a tudatunkban mélyen rögzültek.

Köszönjük, hogy itt voltál!

Értékeink !?

Kedden délelőtt a kollégium klubjában Viga Gyula és Janó Ákos volt a vendégünk. A téma: A magyar falu hagyományos értékei.

A paraszti műveltséget értjük azon, amikor népi hagyományokról beszélünk. Minden hagyomány lényege a különböző kapcsolatok, szokások alakulása, az örökség átadásának mi-kéntje. A hagyomány és a változás a társadalom egyik alapkérdése, a jelenségeket a maguk történetiségében kell megítélnünk. A tánc, a játék, az ének, az ünnepek és szokások sokasága falun a leggazdagabb. A hagyományok felderítésével és megőrzésével tehetjük szorosabbá a szülőföldhöz, a lakóhelyhez való kötődést. Ezek révén erősödik hazaszeretetünk is. Viga Gyula sok példával szolt e kérdéskörrel.

Ehhez kapcsolódott Janó Ákos előadása a népi építészet hagyományairól. Két konkrét példán, az erdélyi és a palóc lakóház fejlődési állomásain keresztül mutatta be építésze-ti hagyományaink legjellegzetesebb jegyeit a kezdetektől napjainkig. Mondanivalójának lényege az esztétikum, a harmónia, a célszerűség, a szerénység átmentésének fontossága volt.

Kedden a Magyar Televízió kis stábja látogatott meg bennünket, a Híradó számára készítettek felvételt a népfőiskola munkájáról. Mivel megszokott helyünk, a társalgó a felvétel szempontjából "snassz"-nak minősült, átvonultunk a főiskola 35-ös termébe, ott haligattuk meg Janó Ákos előadást, miközben a felvételek készültek. Lódi György riporter Pandák Tibor és Nagy Ilona tanfolyamtársunkat kérte meg, hogy válaszoljanak néhány kérdésére. Miután saját kérdésére "többnyire" a választ is megadta, Ilonának és Tibornak könnyű helyzete volt.

A népfőiskola jelentősége abból is kitűnik, hogy a televízió felkereste a Sárospataki Népfőiskola Kazinczy Ferenc Baráti Körét. Kíváncsian várjuk a riportot a csütörtöki Híradóban.

„MIT RÁKENTEK A SZÁZADOK...”

Csoportunk nagy érdeklődéssel várta Benda Kálmán történész professzort, aki a magyarországi tudatunk történeti fejlődésével foglalkozott. A professzor úr előadásában világosan és érthetően rámutatott a magyarság történelmi szerepére Európában.

Alapvetően optimista szemléletével megerősítette magyarságtudatunkat, és hozzásegített ahhoz, hogy elhelyezzük nemzetünket Európa történetében.

A kitűnően fölépített, élvezetes stílusban elmondott előadást szeminárium követte, ahol elhalmoztuk kérdéseinkkel az előadót. Néhány a felvetett kérdések közül:

- Mennyiben hatottak a múlt században fölmerült különböző elméletek (dákó-román) és mozgalmak (pánszlávizmus) nemzeti tudatunk, valamint mások magyarságképek alakulására?
- Van-e lehetőség történelmünk objektív megítélésére?
- A zempléni, abaúji helyi történeti tudat, hagyomány-ápolás miképpen válhat ma hatótényezővé?
- Mi a véleménye a kettős honfoglalásról?
- Milyen esélyei vannak Erdély autonómiájának?
- Nem került-e kézzel fogható közelségbe a "nemzethalál" veszélye?
- Mit tehet egy kis nemzet a maga történelmének alakításáért?
- Visszakaptuk-e a II.világháború idején elhurcolt nemzeti kincseinket?
- Hogyan látja a történész szemével 1956 eseményeit?
- Miben látja a mai népfőiskolák lehetőségeit, jelentőségét?

A kérdések megválaszolásában tükröződött a professzor korszerű történelemfilozófiai felfogása. Az 1956-os felkelésre vonatkozó kérdés megítélésében volt ez a legszembetűnőbb. Szavaiból kicsengett a határainkon túl élő magyarság féltése, valamint a figyelmeztetés, hogy foglalkoznunk kell a problémával. S hogy ez a sorok között megbúvó felhívás nem talált süket fülekre, mi sem bizonyítja jobban, mint az ENSZ-hez küldött, aláírásunkkal ellátott levél (hírt adtunk róla a Mécsvilág 2.számában). Magyarságtudatunk szerves részét képezi nemzeti címerünk. E kérdéssel szakértő bizottság foglalkozik. Megvan az esély arra, hallottuk, hogy végre ne az államnak, hanem a nemzetnek legyen címere. (A történelmi, sok évszázados történelmi múltra visszatekintő címerünket e számunkban bemutatjuk.)

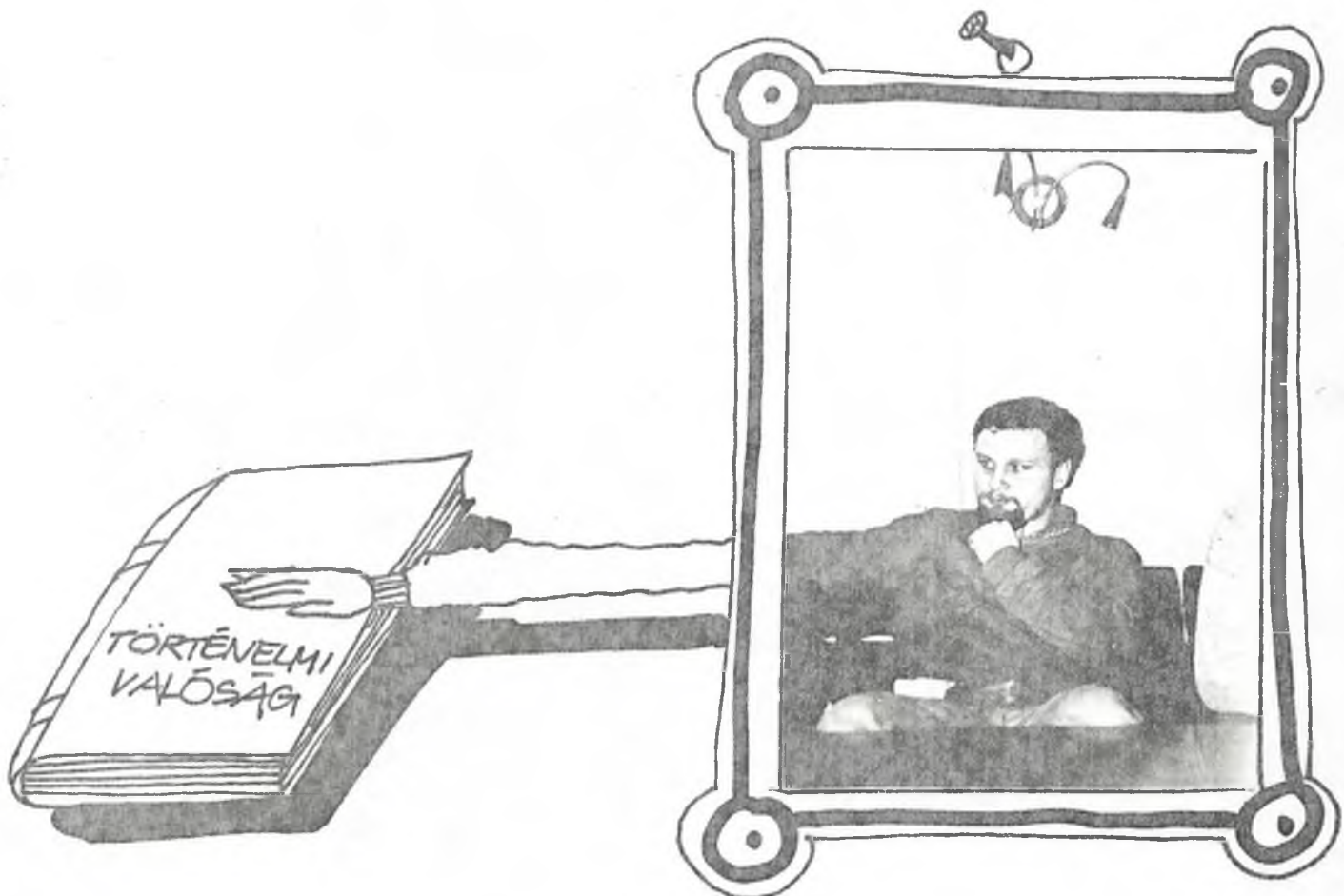
A fent említett utolsó kérdésünkre adott válaszát Benda professzor le is írta; alább olvashatjátok.

A szeminárium végén magyarságtudatunkban megerősödve azzal a hittel hagytuk el a termet, hogy segítséget nyújthatunk a felnövekvő generációknak nemzeti hovatartozásuk felismerésében, tudatosításában.

Több mint két évtizeden át Magyarország minden ügyét parancs-
szóval a Központból intérték, a helyi érdekek nem juthattak szóhoz,
a falvak népének nem lehetett szava saját sorsának alakításában.
A népfőiskola feladata, hogy a megváltozott helyzetben felkeltse
a falvak, vidéki települések lakóit arra, hogy problémáikat, azok
megoldására javaslatokat meg tudják fogalmazni, azokat képvisel-
jék; megvalósításukat vállalnak. Ehhez ismereteket kell adnia
a népfőiskolának, információkat és tájékoztatást, továbbá bizalo-
dat és önméltó öntudatot. Olyan embereket kell formálni, akik
a kisebb tömörítet ügyét helyes mértékben tudják képviselni.

Sárvarkút, 1989. január 24

Benéz Antal
TÖRTÉNESZ

„ÚGY JÁRTUNK MINTA MÁDI ZSIDÓ” /NÉPI MONDÁS/

Valamennyiünknek kellemes meglepetéseket hozó látó-úton vettünk részt január 25-én, szerdán. SZERENCs város vezetői a népfőiskolák hagyományainak ismeretében ünneplés körülmények között fogadtak bennünket. Az asztalra helyezett virágok szívet melengettek.

Bobkó Ferenc, a Hazafias Népfront városi alelnöke köszöntött minket, majd Magda Gábor, a város fiatal tanácselnöke ismertette a néhány éve városi rangot kapott Szerencs múltját, jelenét, s felvázolta a jövőt. Amennyiben sikerül javítani a lakáshelyzetet, a villamos hálózatot korszerűsíteni, az egészségügyi és kereskedelmi feladatokat végrehajtani, a jövő képe valóban szép eredményeket mutat. Szerencs megfiatalodni látszik a hegyaljai hagyományokhoz méltó kulturális központ kiépítésével. Sok sikert kívántunk nekik.

Sétára indultunk. Első állomásunk a gótikus stílusú, alapjaiban a XI. században épült református templom megtekintése volt. Lapis László, a Bocskai István Gimnázium igazgatója Szerencs történelmét mesélte el. A templomban Rákóczi Zsigmond tumbáját (síremlékét) a Himnusz közös eléneklésével tiszteltük meg. Sokáig fogunk emlékezni ezekre a pillanatokra!

Sétánkat folytatva Szerencs ipari központját, az 1889-ben létesült Szerencsi Cukorgyárat látogattuk meg. Kalauzunk dr. Pál György igazgató gazdasági szakemberhez méltó rövidséggel, a lényegét kiemelve mutatta be a gyár múltját, fejlődését és jelenét. Naponta 500 tonna cukrot állítanak elő, 1987-ben 46 793 tonna cukor jutott a népgazdaságnak. A mindig nyereséges munka ellenére a gépek műszaki állapota 44 %-os. Távozásunkkor ajándékkal leptek meg minket a gyár vezetői. Figyelmességüket nagyon köszönjük.

Újabb állomásunk a látóúton a Bocskai István Gimnázium volt. Szép iskolát láttunk, amely étellel teli. Lapis László igazgató úr elmesélte a múltat, bemutatta a jelent, vázolta a jövőt. Nehézményezzük, hogy kollégium nem áll a diákság rendelkezésére. Sokan vannak a tanulók, 380 fő. Érdemes megjegyezni, hogy 39 település tartozik a gimnázium vonzáskörzetéhez. A rövid pihenő idején megállapíthatjuk: lehet kultúraltan étkezni bármilyen étkezéskor.

Következő úticélunk Szerencs nevezetessége, a Rákóczi vár volt. Örömmel láttuk a nagy méretű építkezést. Minden külön értékelés helyett: csodálatos lesz az új kulturális központ! Ugyanitt láttunk egy 780 ezer darabból álló képeslapgyűjteményt - töredékesen - ami a világon a harmadik legnagyobb gyűjtemény. Siska József múzeumigazgató büszkén mutatta be épülő "birodalmát", a teljesen megújuló várat. Reméljük, értelemmel, szépséggel töltik meg az évszázados falakat! Sok sikert!

Látóutunk második állomása MÁD volt, Hegyalja jellegzetes községe. A község vezetői már a tanácsháza kapujában vártak minket. Többek között Zergi Gábor nagytiszteletű úr, Novák András tanácstítkárról tájékoztatott röviden Mád múltjáról (721 éves település!), jelenéről és jövőjéről. A községben meghatározó a szőlőművelés. Dr. Visóczy Lajos, a Rákóczi Szakszövetkezet elnöke számolt be a 2 ezer taggal működő egyesülés munkájáról, ők gyűjtik hordókba a hegy levét. Elvezetés volt hallgatni Zergi nagytiszteletű úr véleményét a fiatalok helyzetéről. Ugy éreztük, a mi nézetünket fogalmazta meg. Mádön sok elhanyagolt épület van, fedezet hiányában tatarozásuk nem várható. Kérdés: Miért vagyunk felelőtlenek, miért herdáljuk el értékeinket?

Kötetlen beszélgetésünk kellemes környezetben folytatódott, egy hamisítatlan hegyaljai pincében. Múltunkat idéztük dalainkban, nemzetünk sorsát a beszélgetésünkben!

Köszönjük a látóutat!

S megtanultuk a helyi dalt:

"Bor, bor, bor,
De jó ez a mádi bor..."

